

## רב תרבותיות / אתנוצנטריות

### מטרות:

1. החניכים יכירו ביופי שיש במגוון תרבויות ובתרבויות שונות.
2. החניכות יתדיינו באפשרות שלהכיר תרבויות זה חלק מהחברה הישראלית ושזה דבר בעל ערך.
3. החניכים יכירו בכך שגם הקהילה הגאה היא חלק מפסיפס התרבויות בישראל, ויש לנו אחריות, כקהילה, לשמור על המאזן בינינו ולתרום באופן חיובי למרקם הקהילתי בישראל.

### חלוקת זמנים:

קאהוט	20 דקות
הגדרות+ דיון	15 דקות
צפיה במערכון העליות של לול	10 דקות
צפיה בסרטון אם בישראל היו 100 אנשים	15 דקות
טאבו	20 דקות
סיכום	5 דקות

### מהלך הפעולה:

1. פתיחה (20 דקות):

**סבב מה ניש (5 דקות) -** דגש: הסבב משמש אותנו ברמה המתודית להמשך הפעולה ספרו איך עבר עליכם היום וכל אחד יגיד איזה ירק בסלט הוא הכי אוהב.

**קאהוט (15 דקות):**

קאהוט על תרבויות בישראל - טריוויה. שאלות ותמונות רלוונטיות למשחק - מופיעות בנספח א'. לאחר הכרת הזוכה - נשאל - אילו תשובות היו בגדר חדשות עבורכם? מה לא הכרתם בכלל? (למדריך.ה: יש מקום לפרט ולהסביר את התשובות לשאלות בזמן הקאהוט)

2. הגדרות+דיון (15 דקות):

מקריאות לחניכות את ההגדרות הבאות:

**אתנוצנטריות- הנטייה להסתכל על העולם בעיקר מהנרטיב של הזהות האתנית אליה משתייך המתבונן.**  
היא משקפת את נטייתו של האדם לראות בתרבותו שלו את התרבות המרכזית, הנעלה, הטובה יותר מאחרות והנכונה, תוך שיפוטן של תרבויות אחרות בהשוואה לתרבותו.

**רב תרבותיות- היא גישה אשר מדגישה את חשיבות הקבלה של זהויות תרבותיות שונות, במיוחד במסגרת של מדינות קולטות הגירה. התפיסה הרב-תרבותית מניחה כי האדם יכול להיות שותף בכמה הקשרים ומעגלים של זהויות, ולנוע בחופשיות ביניהם.**

#### דיון:

- מסכימים עם ההגדרות?
- איפה אתם חווים אתנוצנטריות או רב-תרבותיות בחיים שלכם?
- מה אתם מעדיפים?

#### 3. סרטון העליות של לול (10 דקות)

נצפה במערכון העליות של לול (למדריך.ה: מערכון "העליות" של חבורת לול בכיכובם של אריק איינשטיין ואורי זוהר הוא נכס צאן ברזל בתרבות הישראלית בכלל ובתולדות ההומור בפרט. המערכון משקף את מפעל העליות בשבע דקות של הומור חד, מדויק ומצחיק, המדגיש את הסטיגמות שנוצרו סביב כל עליה):

#### 4. סרטון מה אם בישראל היו 100 איש+דיון (15 דקות)

נצפה בסרטון על רב תרבותיות בישראל:

מתוך פרויקט מאקו - אם בישראל היו 100 איש.

#### דיון:

- איך תיראה מדינה או חברה, שיהיו בה רק אנשים בעלי גישה אחידה או דעה אחידה?
- מה יהיה טוב בה? מה יהיה רע בה?
- האם הרגשתם פעם כמו שונה בתוך זהים? תנו דוגמה
- האם הייתם פעם בקבוצה זהים שהצטרף אליה מישהו שונה? תנו דוגמה
- האם אפשר לבנות חברה שיחיו בה הרבה אנשים שונים? מה יקרה בחברה כזו?
- מהם יתרונותיה? מה חסרונותיה?

5. מתודת טאבו (20 דקות):

נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות. כל קבוצה מקבלת מחצית מהכרטיסים עם כל מיני פרופילים של זהויות עדתיות/ דתיות (נספח). על הקבוצה למלא תחת כל הגדרה 5 מילים ש"אסור" לומר בהקשר (לדוגמה: פולני-1. אשכנזי, 2. גפילטעפיש, 3. לבן, 4. המסע ל..., 5. בכיין). כל פעם נבחר נציגה והוא יצטרך לעזור לקבוצתו לנחש את הקלפים שהכינו להם הקבוצה המתחרה.

**נקודות לדין:**

- על מה התשובות שלכם מבוססות? עובדות, דעה, מכרים שלכם, טלוויזיה?
- למה לדעתכם קיימים סטריאוטיפים?
- מה ההשלכות של סטריאוטיפים על החברה? האם הם עוזרים לה? האם הם פוגעים בה?
- האם אפשר לדעתכם להימנע מסטריאוטיפים או שזה משהו שקיים בנו?
- האם יצא לכם להיפגע מסטריאוטיפים בחייכם? האם יש השלכות של סטריאוטיפים עליכם?
- האם הקהילה הגאה היא חלק מהפסיפס הרב-תרבותי בישראל? באיזה אופן?

6. סיכום (5 דקות):

החברה הישראלית היא אחת החברות המגוונות ביותר בעולם מבחינה אתנית ותרבותית. ישראל היא ביתם של יהודים מ-6 יבשות שונות וגם של מיעוט ערבי לאומי. כל קבוצה תורמת לסלט הישראלי את הטעמים, הצבעים והצורות שיוצרים יחד את הגיוון המיוחד והעשיר של החברה. איזון נכון בין הטעמים מבטיח את טעמו הטוב של הסלט הישראלי.

נספח טאבו:

- רוסיה
- חרדית
- פולניה
- מוסלמית
- רומניה
- פרסיה
- בדואית
- דתיה
- מרוקאית
- אתיופית
- דרוזית
- תימניה
- אמריקאי

1. אילו עלייה היא הגדולה ביותר בתולדות מדינת ישראל?
  - א. **העלייה מברית המועצות** ב. העלייה ממרוקו ג. העלייה מרומניה ד. העלייה מאתיופיה
  2. מי חשב ראשון על רעיון כור ההיתוך?
  - א. רובי ריבלין ב. אריאנה גרנדה ב. **דוד בן גוריון** ד. ליאור כלפון
  3. מהי תרבות?
    - א. דרך חשיבה, הרגשה ואמונה. ב. נורמות התנהגות מקובלות בחברה. ג. שירים, טקסים, חגים ומנהגים שעוברים מדור לדור ד. **כל התשובות נכונות**
    4. היכן המילה 'תרבות' הופיעה בפעם הראשונה?
      - א. בשיר ילדים ישראלי ב. **בתנ"ך** ג. בקומיקס של באטמן ד. בשיר של זהבה בן
      5. נכון או לא נכון- פירוש המילה יודאיקה - זה אמנות יהודית. **נכון** / לא נכון
      6. איפה אפשר למצוא את בני העדה השומרונים?
        - א. **בחולון** ב. בבית האח הגדול ג. בלבנון ד. בשיר של סטיק ובן אל
        7. חברה פלורליסטית היא....
          - א. חברה שהגיוס לצה"ל הוא חובה ב. **חברה פתוחה בעלת מגוון תרבותי** ג. חברה שהאזרחים בה מתלבשים עם הרבה שיק וסטייל ד. חברה שיודעת להעביר סיפורים בעל פה מדור לדור ממש טוב.
          8. מאיפה הגיעה עליית אעלה בתמר בשנת 1881 לישראל?
            - א. מרוקו ב. פולין ג. רוסיה ד. **תימן**
            9. מי זה שמשון טוילי?
              - א. ארז טל ב. **שימי תבורי** ג. בר ברימר ד. שי חי
              10. נכון או לא נכון - 70% מאזרחי ישראל נולדו בארץ . **נכון** / לא נכון